

ALGEMEEN GEACCEPTEERDE ARBEID

Algemeen

In artikel 9 WWB is de plicht tot arbeidsinschakeling neergelegd. De belanghebbende van 18 jaar of ouder doch jonger dan 65 jaar, die een uitkering WWB aanvraagt c.q. ontvangt is verplicht naar vermogen “algemeen geaccepteerde arbeid” te verkrijgen en te aanvaarden. Hiermee is het accent van de bijstandswetgeving duidelijk te liggen bij snelle uitstroom uit de uitkering. Bovendien is ruimte gecreëerd voor het maken van lokale afwegingen.

Passende arbeid vervangen door algemeen geaccepteerde arbeid

Voorheen werd in de Abw het begrip “passende arbeid” gehanteerd, op basis van de jurisprudentie. Bij de invoering van de WWB vanaf 2004 is er voor gekozen om het begrip “passende arbeid” te verlaten. Voor het begrip algemeen geaccepteerde arbeid is een algemene omschrijving vastgesteld met een open karakter. Kern is: alle arbeid die maatschappelijk aanvaard is, moet geaccepteerd worden. Opleidingsniveau en/of beroepsverleden, als eventuele belemmeringen voor werkaanvaarding, spelen daarbij geen rol meer. Verwezen wordt naar aanverwante wet- en regelgeving, zoals de arbeidswetgeving. Illegale arbeid of arbeid tegen een loon lager dan wat de Wet minimum loon en minimum vakantietoelagen voorschrijft wordt echter niet als “algemeen geaccepteerde arbeid” aanvaard. In feite biedt de bijstandswetgeving minimumgaranties.

Bij de aanbieding van de Re-integratieverordening aan de raad op 11 november 2004 is nader ingegaan op artikel 9 WWB en is vastgesteld, dat vanuit de gedachte van maatwerk geen strakke –lokale- definitie in de richtlijnen wordt opgenomen. Wel zijn in de verordening verplichtingen van de klant geformuleerd (artikel 5) alsmede criteria voor ontheffing van de arbeidsverplichting (artikel 6).

Beleidsregels algemeen geaccepteerde arbeid

Alle arbeid met uitzondering van navolgend genoemde arbeid moet als algemeen geaccepteerde arbeid worden aangemerkt. Uitzonderingen zijn o.a.:

- Illegale arbeid;
- Arbeid tegen een lager salaris dan het voorgeschreven wettelijk minimum;
- Prostitutie.

Over het algemeen zal gelden dat aan gewetensbezwaren (wegens strikt persoonlijke omstandigheden) slechts betekenis kan worden gehecht, voor zover deze zwaarwegend en een onvermijdelijk conflict opleveren met het te verrichten werk. Bijvoorbeeld het niet willen werken op zondag vanuit geloofsovertuiging, hetgeen als regel een andere spreiding van werkdagen over de reguliere werkweek betekent. Het gaat om maatwerk, d.w.z. het individualiserend wegen en beoordelen.

Wel geldt bij gewetensbezwaren een bijzondere procedure. Indien daarvan sprake is kan de belanghebbende zijn standpunt vooraf schriftelijk motiveren. De klantmanager verzoekt hier bij het eerste contact met de klant expliciet om. Vervolgens stelt de klantmanager op de reguliere wijze een schriftelijke conceptrapportage en conceptbeschikking op, echter in alle

gevallen na overleg met de juridisch beleidsmedewerkers. Aansluitend wordt de reguliere besluitvormingsprocedure gevolgd.

Het werkloosheidsrisico van de uitkeringsgerechtigde/werkzoekende is een belangrijk criterium. Naarmate de vooruitzichten op andere en beter aansluitend werk groter zijn, zal eerder en meer rekening gehouden en kunnen worden met aspecten als vorig beroep en opleidingsniveau. In specifieke gevallen kan en mag verwacht worden dat arbeid wordt geaccepteerd die verandering van woonplaats met zich meebrengt. De garanties vanuit “passende arbeid” ten aanzien van reistijd zijn immers niet langer van toepassing.

Beleidsregels nieuwe vormen gesubsidieerde arbeid

Gelet op het open karakter van “algemeen geaccepteerde arbeid” wordt er in de Re-integratieverordening WWB 2005 (artikel 9) van uitgegaan, dat het principe van “Work first” ook in onze gemeente kan worden gerealiseerd.

De binnen de sporen, op grond van het Sporenmodel, Richtlijn 3.2 Work First, van toepassing zijnde vorm van gesubsidieerde arbeid, te weten het werken met loon via een loonkostensubsidie (spoor 1, zie richtlijn 3.4) dient te worden aangemerkt als “algemeen geaccepteerde arbeid. Alle beleidsregels betreffende “algemeen geaccepteerde arbeid” dienen op dit onderdeel van de gesubsidieerde arbeid te worden toegepast.

Dit geldt evenzeer voor alle buiten het sporenmodel toepasbare individuele mogelijkheden van werken met loon via een loonkostensubsidie in de vorm van doorstartbanen met of zonder baangarantie. (Zie richtlijn 3.4: “Werken met loon via een loonkostensubsidie.”) Ook deze vormen van nieuwe gesubsidieerde arbeid dienen te worden aangemerkt als algemeen geaccepteerde arbeid en zijn uit dien hoofde niet vrijblijvend voor de klant.

Alle andere vormen van gesubsidieerde arbeid binnen de Re-integratieverordening in het kader van werken met behoud van uitkering (artikel 10) zoals:

- Snuffelstages;
- Werkervaringstages;
- Leerwerkplekken (individueel of via spoor 2 en 3);
- Vrijwilligerswerk.

kunnen niet worden aangemerkt als “algemeen geaccepteerde arbeid”. Er is in die gevallen namelijk geen sprake van arbeid in loondienst, maar van een vorm van werken met behoud van uitkering.

Het aanbieden van deze re-integratie-instrumenten als opstap naar een betaalde baan op de reguliere arbeidsmarkt is echter voor de klant niet vrijblijvend. Deze vormen van gesubsidieerde arbeid moeten worden aangemerkt als individuele re-integratietrajecten. Indien een klant niet meewerkt aan een dergelijk aanbod gelden de reguliere WWB verplichtingen, inclusief afstemming van de uitkering ingevolge de bepalingen van de Afstemmingsverordening.

Naast de bovengenoemde specifiek Krimpense vormen van gesubsidieerde arbeid worden de dienstbetrekkingen in het kader van de WSW eveneens aangemerkt als gesubsidieerde arbeid. De WSW is echter een vrijwillige voorziening en is géén voorziening in het kader van re-integratie. Het niet meewerken aan het verkrijgen van een WSW indicatie kan dan ook niet worden gezien als het onvoldoende nakomen van een re-integratieverplichting.

Afstemmen van de uitkering in het kader van de Afstemmingsverordening is in dergelijke gevallen dan ook niet mogelijk.

Na het verkrijgen van een indicatie WSW is er echter géén sprake meer van vrijblijvendheid en gelden de reguliere WWB verplichtingen, inclusief afstemming van de uitkering in het geval een WSW dienstverband wordt geweigerd.

Bepalingen WWB

artikel 9 en 10 WWB

Trefwoorden

Algemeen geaccepteerde arbeid

Passende arbeid